

Memòria 2008

Leopoldo Gil Nebot

Secretari general. secretaria@racba.org

Incorporacions

Aquest any s'han produït diverses incorporacions d'acadèmics, així com noves propostes d'ingrés. Com a resultat de les favorables votacions reglamentàries, van ser elegits nous acadèmics de número: el 20 de març el senyor Jordi Pericot i Canaleta per la secció de pintura, per ocupar la vacant del senyor Francesc Vila i Rufas –Cesc-; el 17 d'abril el senyor Francesc Fajula i Pellicer per la secció d'escultura, per ocupar la vacant del senyor Xavier Corberó i Olivella; i el 17 de setembre el senyor Narcís Comadira i Moragriega per la secció de pintura, per ocupar la vacant de la senyora Montserrat Gudiol i Corominas.

El 20 de febrer va ingressar la senyora Mireia Freixa i Serra a la secció de pintura, llegint el seu discurs d'ingrés *En el decurs del Discurs. Una aproximació a la història del pensament estètic de l'Acadèmia de Belles Arts (1856-1904)*. El 17 de setembre va llegir el seu discurs d'ingrés el senyor Josep Guitart i Duran, *L'arqueologia i els orígens de les ciutats romanes de Catalunya*, que ingressà a la secció d'arts sumptuàries i visuals. I el 19 de novembre van llegir el seu discurs d'ingrés el senyor Jordi Pericot i Canaleta *L'herència del cinetisme. De l'art participatiu a l'art interactiu*, que ingressava a la secció de pintura, i el senyor Francesc Fajula i Pellicer, *El museu del Monestir de Sant Joan de les Abadesses. La seva formació i instal·lació del seu contingut*, en el seu ingrés a la secció d'escultura, i també regalà al museu de l'Acadèmia un bust en bronze del papa Joan XXIII.

S'elegí acadèmic d'honor, el 17 d'abril, el senyor Andreu Alfaro Hernández.

Així doncs, la Reial Acadèmia està integrada per onze acadèmics de la secció de pintura –un d'electe–, set de la secció d'arquitectura, set de la secció d'escultura, set de la secció de música i nou de la secció d'arts sumptuàries i visuals; sumant trenta-nou acadèmics de número, un d'electe i una vacant. El nombre actual d'acadèmics supernumeraris és de vuit; d'honor n'hi ha vint-i-quatre; i cent trenta-un acadèmics corresponents.

Defuncions

Molt recentment ens va deixar el nostre acadèmic de número de més edat, el senyor Josep M. Garrut i Romà. Així mateix hem lamentat la pèrdua de l'acadèmic supernumerari senyor Francesc Torrella i Niubó. També de l'acadèmic d'honor senyor Santiago Alcolea i Gil. I dels acadèmics corresponents senyor José Sánchez Real, per Tarragona; senyor Antonio Povedano Bermúdez, per Còrdova; senyor Manuel Aragonès i Virgili, per Santes Creus (Tarragona); i senyor Joan Abelló i Prat, per Mollet del Vallès (Barcelona).

Sessions reglamentàries

Les sessions reglamentàries del ple se celebraren els tercers dimecres de cada mes, excepte els mesos de juliol i agost, corresponents a les vacances d'estiu. El ple del mes de març es traslladà al quart dimecres per coincidir amb la Setmana Santa el que era reglamentari. El del mes d'abril es feu el dijous 17 per arranjaments d'agenda.

La sessió del 18 de juny es va celebrar a Cervera (Lleida).

Renovacions de càrrecs

A la sessió plenària ordinària del 20 de febrer es votaren els càrrecs de la Junta de Govern que tocava renovar. Resultaren reelegits el senyor Leopoldo Gil Nebot, secretari general; el senyor Josep Bracons i Clapés, conservador del museu; i la senyora Pilar Vélez, bibliotecària.

Activitat dels plens

Als plens de la Corporació s'han debatut molts temes d'interès per a la Corporació, la ciutat i el país, entre els quals ens agradaria destacar: el pas del túnel de l'AVE pel costat de la Sagrada Família, la construcció d'un hotel al davant del Palau de la Música Catalana, el dictamen de s'Agaró (Girona), la conservació del patrimoni arqueològic de Lleida, el funcionament del Consell Interacadèmic, la signatura de la continuïtat dels convenis entre les institucions catalanes pel sosteniment econòmic de l'Acadèmia, la manca de relacions amb la Diputació de Barcelona, el funcionament de les Jornades de Portes Obertes de l'edifici de Llotja, la commemoració del centenari de la Junta de Museus, la recol·locació de les columnes projectades per Puig i Cadafalch, la inclusió del fons de la Corporació al catàleg del patrimoni cultural, la possible compra d'un quadre de Lluís Rigalt, la situació del tema de les obres d'art de la Franja, els drets d'autor dels acadèmics, el futur del Museu Tèxtil i d'Indumentària de Barcelona, i la remodelació del Mercat del Guinardó, entre d'altres.

Aportacions acadèmiques

L'aportació acadèmica a la reunió del ple del 16 de gener correspongué al senyor Leopoldo Gil Nebot, que parlà de la història de l'Hospital de Sant Pau.

El 20 de febrer, el senyor Jordi Bonet i Armengol explicà el nou *Pla de Museus* en aquest apartat.

A la sessió plenària ordinària del 26 de març, la senyora Pilar Vélez se n'encarregà i parlà sobre *La col·lecció Kenber de París al Museu Frederic Marès*.

Correspongué al senyor Antoni Vila i Casas l'aportació acadèmica a la sessió plenària ordinària del 17 d'abril, que versà sobre la Fundació Privada Vila Casas.

L'aportació acadèmica del 21 de maig fou del senyor Joan Antoni Solans i Huguet, el qual parlà de l'arquitecte Òscar Niemeyer.

A la del 17 de setembre fou el senyor Francesc Bonastre i Bertran, qui parlà de *L'escola pública de música de Barcelona (1820)*.

El 19 de novembre, l'acadèmic corresponent per Sant Petersburg senyor Yuri Saveliev feu l'aportació acadèmica sobre *Arquitectura medieval catalana en la obra gráfica de los arquitectos de San Petersburgo de finales del siglo XIX*.

I a la sessió reglamentària del 19 de desembre, el senyor Frederic-Pau Verrié i Faget resumí la informació que es donà en el curs *Els Serra en el setè centenari de la mort de Pere Serra*.

Actes públics en sessions plenàries

Com a complement reglamentari a les sessions plenàries es van realitzar les següents activitats de caràcter públic:

El 25 de gener el secretari general senyor Leopoldo Gil Nebot feu la lectura de la memòria d'activitats de l'any 2007. I es va retre homenatge als acadèmics traspassats durant els darrers dotze mesos: senyor Francesc d'Assís Casademont i Pou –acadèmic corresponent per La Pera-Púbol, Girona– (paraules del senyor Josep Bracons i Clapés); senyor Modest Cuixart i Tàpies –acadèmic d'honor– (paraules de la senyora Maria Lluïsa Borràs i Gonzàlez, llegides per la senyora Elisa Arimany i Brossa); senyor Marcel Durliat –acadèmic corresponent per Perpinyà, França– (paraules del senyor Antoni Pladevall i Font, llegides per la senyora Pilar Vélez); senyor Josep Guinovart i Bertran –acadèmic d'honor– (paraules del senyor Daniel Giralt-Miracle i Rodríguez); senyor Lluçia Navarro i Rodon –acadèmic corresponent per Premià de Dalt, Barcelona– (paraules del senyor Josep M. Garrut i Romà); i senyor Àngel Recasens i Galbàs –acadèmic corresponent per Vilaseca-Salou, Tarragona– (paraules del senyor Francesc Bonastre i Bertran).

El 20 de febrer al Saló d'Actes se celebrà l'acte solemne de lectura del discurs d'ingrés de l'acadèmica electa per la secció de pintura senyora Mireia Freixa i Serra, que duu per títol *En el decurs del Discurs. Una aproximació a la història del pensament estètic de l'Acadèmia de Belles Arts (1856-1904)* i que contestà en nom de la Corporació la senyora Pilar Vélez.

El 26 de març, a la Sala Fortuny –per haver-se hagut de suspendre l'acte públic obert per raons de seguretat a l'edifici de la Llotja–, es feu l'entrega del diploma i la insígnia d'acadèmic corresponent per Palma de Mallorca al senyor Gabriel Llompart i Moragues. Les paraules de presentació les pronuncià el senyor Frederic-Pau Verrié i Faget.

El 17 d'abril va tenir lloc la celebració de la diada de Sant Jordi, amb la missa a la cripta de Santa Maria del Mar, el dinar al restaurant *7 Portes* i les sessions plenària i pública a l'Acadèmia. A la sessió pública s'entregaren el diploma, la medalla i la insígnia d'acadèmic d'honor al senyor José Corredor-Matheos, que fou presentat pel senyor Carles Güell i de Sentmenat. I seguidament es presentà a Barcelona la *Fundació Privada Santa Maria de Vallbona 850 anys* amb unes paraules de la seva presidenta senyora Pilar Coromina i una conferència del senyor Josep Maria Sans i Travé –director de l'Arxiu Nacional de Catalunya– sobre la fundació i els avatars històrics del monestir.

El dia 21 de maig es feu la sessió pública amb una conferència de l'acadèmic corresponent per Madrid senyor Antonio Bonet Correa, el títol de la qual era *La arqueología industrial y la historia del arte*.

El 18 de juny, guiats pels senyors Josep M. Llobet i Portella –acadèmic corresponent per Cervera (Lleida)– i Fernando Boneu i Companys –acadèmic de número–, es visitaren els equipaments culturals de la vila de Cervera. La visita clogué amb la conferència *L'estada a Cervera del vitraller Colí de Maraya (1404-1429)* impartida pel senyor Josep M. Llobet i Portella.

El 17 de setembre l'acadèmic electe per la secció d'arts sumptuàries i visuals senyor Josep Guitart i Duran llegí el seu discurs d'ingrés *L'arqueologia i els orígens de les ciutats romanes de Catalunya*. Correspongué a l'acadèmic de número senyor Antoni Pladevall i Font donar-li la benvinguda en nom de la Corporació.

El 15 d'octubre es dedicà la sessió pública a commemorar el cinquantè aniversari de la mort dels que foren presidents de la Corporació senyor Joan Antoni Güell i López, lloat pel senyor Francesc Fontbona de Vallescar, i senyor Lluís Masriera Rosés, lloat per la senyora Pilar Vélez.

El 21 de novembre s'entregaren les beques 2007/2008 de la Fundació Güell i llegiren el seu discurs d'ingrés els acadèmics electes: senyor Jordi Pericot i Canaleta per la secció de pintura, amb el títol de *L'herència del cinetisme. De l'art participatiu a l'art interactiu*. La contesta en nom de l'Acadèmia la feu el senyor Frederic-Pau Verrié i Faget; i senyor Francesc Fajula i Pellicer per la secció d'escultura, amb el títol de *El museu del Monestir de Sant Joan de les Abadesses. La seva formació i instal·lació del seu contingut*, que contestà en nom de la Corporació el senyor Antoni Pladevall i Font. El senyor Fajula feu donació d'un bust de Joan XXIII per al museu acadèmic.

I la senyora Pilar Vélez lliurà el *Butlletí* número XXI.

El 17 de desembre, al Saló Gòtic de la Llotja, la secció de música organitzà –juntament amb la Cambra de Comerç de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, el Ministerio de Ciencia e Innovación, l'Institut del Teatre, l'Escola Superior de Música de Catalunya i la Biblioteca de Catalunya– la interpretació de l'òpera *Il più bel nome* d'Antonio Caldara, commemorant que s'escau el tres-cents aniversari de la representació d'aquesta mateixa obra i al mateix emblemàtic espai (la primera òpera representada a Barcelona). Destaquem la nombrosa assistència de públic, que omplí tot l'espai disponible i que aplaudí el bon resultat de la representació. Presidiren l'acte els presidents de la Cambra de Comerç de Barcelona i el president de la nostra Corporació.

Altres activitats públiques

El dia 21 de febrer es feu al Palau de la Música Catalana la presentació pública de la Fundació Lluís Domènech i Montaner, que té la seva seu social a la nostra Corporació, amb intervencions, entre d'altres, del seu president d'honor senyor Federico Mayor Zaragoza.

El president, de vegades sol i altres acompanyat d'algun dels membres de la Junta de Govern, ha mantingut entrevistes amb persones que ocupen càrrecs rellevants dins les institucions catalanes, com la consellera de Justícia, el director general del Patrimoni Cultural, el president de la Diputació de Barcelona i el president de la Cambra de Comerç de Barcelona, amb els quals ha tractat temes d'interès per a l'Acadèmia i amb la intenció que se li reconegui el lloc que li pertoca dins el món cultural del nostre país.

I també assistí a la trobada preparatòria del V Congrés d'Acadèmies de Belles Arts d'Espanya, que se celebrarà l'any vinent a Madrid, organitzat per la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando.

El president ha assistit a les reunions de les institucions de les quals n'és patró com a president de l'Acadèmia: la Fundació Abadia de Montserrat 2025, la Fundació Ynglada-Guillot (amb tota la Junta de Govern), la Fundació Guasch-Coranty (amb el secretari general), la Fundació Güell, la Fundació Pau Casals, la Fundació Picasso-Reventós (amb el secretari general i el tresorer), la Fundació Lluís Domènech i Montaner (amb el secretari general), el Cercle Artístic de Sant Lluc i el Consell Assessor de la Cambra de Comerç de Barcelona.

Guardons i homenatges

Els nostres acadèmics van rebre al llarg de l'any diversos guardons. Els que hem conegut els consignem a continuació.

El senyor Andreu Vilasís i Fernández-Capalleja, acadèmic de número, va rebre el Gran Premi a la Segona Biennal Internacional de l'Art de l'Esmalt de Vilnius (Lituània). I també se li atorgà el Premi Kiyomizu Sannenzaka Museum de la 21a Exposició Internacional d'Esmalt celebrada a Tòquio.

Al senyor José Corredor-Matheos, acadèmic d'honor, l'Ajuntament de Barcelona li va atorgar el Premi Ciutat de Barcelona de literatura castellana.

El senyor Jesús Tarragona i Muray, acadèmic corresponent per Lleida, va ser nomenat pel Vaticà *Prelat Domèstic*.

El senyor Federico Correa i Ruiz, acadèmic d'honor, fou investit *Doctor honoris causa* per la Universitat Ramon Llull.

El senyor Maties Solé i Maseras, acadèmic corresponent per Montblanc (Tarragona), rebé un homenatge del Museu Arxiu de Montblanc.

Als senyors Joan Guinjoan i Gispert, acadèmic de número, i Narcís Bonet i Armengol, acadèmic corresponent per París (França), se'ls dedicaren concerts-homenatge a La Pedrera (seu de la Fundació Caixa Catalunya).

Visites corporatives

Com ja s'ha indicat abans, es va realitzar una visita corporativa a Cervera (Lleida) per visitar els equipaments de rellevància històrica i cultural de la població, i també per celebrar-hi la sessió plenària ordinària del 18 de juny. La jornada es va cloure amb una conferència pública de l'acadèmic corresponent per Cervera, senyor Josep M. Llobet i Portella.

Cursets

Del 15 al 18 de desembre tingué lloc als locals de l'Acadèmia el XIX Congrés Internacional de Musicologia, “*Il Più Bel Nome* de Antonio Caldara y las músicas de la época de la Guerra de Sucesión”, que organitzà l'Institut de Musicologia Josep Ricart i Matas, amb intervencions dels acadèmics senyors Francesc Bonastre i Bertran, Francesc Cortés i Mir, Gerhard Doderer i Antonio Martín Moreno.

Concursos

Es va convocar el *XLVI Concurs Internacional de Dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot*. La participació va ser molt important i també la qualitat dels treballs presentats. Obtingué el premi la senyora Elena Alonso Ruiz-Rivas, amb una obra que duia per títol *Finlandia*. Se li lliurà el dia 8 de juliol a l'Espai VolArt de la Fundació Privada Vila Casas, on es va celebrar l'exposició dels treballs seleccionats fins a final de mes.

Publicacions

Al mes de novembre va sortir el número XXI del *Butlletí* acadèmic, amb un contingut de gran interès i pulcra presentació, mercès a la cura que en tingué la seva directora, la senyora Pilar Vélez.

Institut de Musicologia

L'Institut ha treballat en la recerca, edició de la revista i organització de congressos i simposis. El mes de desembre celebrà el congrés que abans s'ha mencionat i ha seguit treballant en la catalogació de l'arxiu de l'Institut, així com preparant el catàleg de concerts.

Museu, biblioteca i arxiu

És palesa la satisfacció de l'Acadèmia per haver augmentat el patrimoni institucional amb la donació de dos caps de l'escultora i acadèmica de número senyora Luisa Granero i Sierra; una figura en bronze de Joan XXIII obra de l'acadèmic de número senyor Francesc Fajula i Pellicer; un retrat de Sant Jordi obra de Lluçia Navarro i Rodon, acadèmic corresponent recentment traspassat, donat a l'Acadèmia per la seva família; un bust de Josep Pla en bronze de l'acadèmic corresponent Manuel Cusachs i Xivillé; i un dibuix del senyor Francesc de Paula Nebot, acadèmic de número que fou, donat per l'acadèmic de número senyor Leopoldo Gil Nebot, nebot seu.

Aquest any no s'ha restaurat cap peça de la col·lecció, però han tornat les que estaven pendents al Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, obra d'Antoni Viladomat i Paolo Finoglio. I també s'han deixat peces per a exposicions.

La biblioteca també ha seguit creixent amb la incorporació de tot el material que arriba per intercanvi i per donacions. I molts investigadors consulten de manera continuada l'arxiu històric, que segueix amb la seva catalogació i informatització.

Visitants

La majoria de visitants arriben per les Jornades de Portes Obertes de la Llotja, amb la nombrosíssima presència de fins a 2.871 persones, que admiraren aquest magnífic edifici amb guies especialment contractats per aquells dies.

Les nostres instal·lacions a Llotja cada vegada reben més visitants particulars interessats en la col·lecció. I els actes públics –principalment els ingressos de nous acadèmics de número– han tingut una nombrosa assistència, que no ens és possible precisar.

També s'han fet visites guiades per a grups. Vingueren estudiants de l'Escola d'Arquitectura de la Florida A & M University de Tallahassee (Estats Units d'Amèrica) –acompanyats de la seva professora l'acadèmica corresponent per Puerto Rico, senyora Arleen Pabón Charneco–; estudiants d'un màster de la Facultat d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona; estudiants de segon curs de la mateixa facultat; estudiants d'Arquitectura de l'Escola Tècnica Superior La Salle de Barcelona; dos grups d'assistents a l'Escola de la Dona de Barcelona; i un grup de turistes de Washington (Estats Units d'Amèrica) amb un guia particular.

Festa patronal

La diada de Sant Jordi es va celebrar el dia 17 d'abril amb una missa a la cripta de Santa Maria del Mar, concelebrada pels nostres acadèmics d'honor senyor Joan Martí i Alanís, i de número Antoni Pladevall i Font. A continuació els acadèmics, amb els seus familiars i el personal de l'Acadèmia, es traslladaren al restaurant *7 Portes* on va tenir lloc el dinar tradicional i el sorteig dels obsequis aportats pels assistents.

Comptes, aportacions i ajudes diverses

Enguany s'han obtingut ajudes de l'Ajuntament de Barcelona, de la Cambra de Comerç de Barcelona, de les conselleries de Cultura i Mitjans de Comunicació i de Justícia de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Barcelona, de la Fundació Caixa Catalunya, de la Fundació Privada Güell, de la Fundació Privada Lluís Domènech i Montaner, de la Fundació Privada Picasso-Reventós i de la Fundació Ynglada-Guillot. I dels acadèmics senyor Jordi Bonet i Armengol, i senyora Cecília Colien Honegger.

El senyor Joan Uriach i Marsal, com a acadèmic de número protector, ha seguit encarregant-se econòmicament a títol personal de la pàgina web de l'Acadèmia, completant-la i fent-la més accessible.

Actualment està en fase de proves un projecte de comunicació costejat pel senyor Joan Oliveras i Bagués, acadèmic de número protector, pensat per a que els actes públics de la Corporació tinguin la ressonància mediàtica que es mereixen.

L'acadèmic d'honor senyor Francesc Daurella i Franco, mitjançant la Fundació Fran Daurel que presideix, ha aportat un altre any tot el material de papereria i alguna publicació.

El senyor Joan Uriach i Marsal, com a tresorer, va presentar al mes de febrer l'estat de comptes del 2007 i el pressupost per al 2008. Va explicar que, si es complien les previsions de subvencions de les administracions públiques catalanes, aquest any ens en podríem sortir millor que en exercicis anteriors. Malauradament, qui no ha col·laborat aquest any ha estat el Ministerio de Educación y Ciencia, i les finances acadèmiques han quedat mancades perquè la quantitat que aportava era substancial.

Personal

La senyora Victoria Durá ha tingut cura del museu, demostrant la seva vàlua i disponibilitat en totes les tasques que li corresponen.

A la biblioteca, la senyora Begoña Forteza ha complert a la perfecció amb les seves funcions.

En tasques de serveis auxiliars, ajudant a que tot funcioni correctament, hem seguit comptant amb la presència de la senyora Mª Luz García.

Finalment cal tornar, com sempre, a encomiar la dedicació i l'eficàcia de la senyora Núria Nus al front de la secretaria-administració i, especialment, en la cura de la present memòria.